

Nyt navn til dyssen der er kommet frem i lyset

OLDTID: I årevis har alting vokset vildt omkring en høj syd for Kirkerup. Nu er krattet ryddet, og en fin stendysse kommet til syne.

Af Lars Kimer

KIRKERUP/TÅGERUP: I snart en hel del år har folk, der passerede højen ved Kirkerup, ikke kunnet se andet end en stor bakke fyldt med krat. Det var tydeligt, at den ikke blev passet.

I Egnshistorisk Forening i Gundsø havde man dog en ide om, at der gemte sig noget bevaringsværdigt inde bag al krattet.

- Vores interesse for højen blev vakt, da vi i foreningen for et par år siden fik et kald fra Gurli Dilling-Hansen fra Tågerup, fortæller Ib Nielsen fra Egnshistorisk Forening.

Kornerup-akvarel

Fra et familiemedlem på Djursland havde Gurli fået tilsendt en kopi af en akvarel af en stendysse fra Kirkerup malet af Jacob Kornerup i 1864. Da både Gurli og hendes mand Gert er meget interesseret i lokalhistorie, forsøgte de, at finde ud af, hvor stendysen lå, men uden held. Derfor tog de kontakt til Egnshistorisk Forening.

- Da jeg var den mest lokale i bestyrelsen, fik jeg opgaven med at lokalisere stendysen, fortæller Ib Nielsen, som efter flere køreture rundt i området stod forundret tilbage.

- Det var ikke Hødyssen i Gundsømagle, ej heller Torndyssen. Jeg kunne simpelthen ikke finde den dysse, og den måtte jo være der et

En dysse på vej tilbage i landskabet. I mange år har dyssen ved Hesteholmvej mellem Tågerup og Kirkerup ligget helt skjult i krat. Nu kommer den igen til sin ret, efter at folk fra Tom Malling i Gevning mandag fik ryddet det sidste buskads.

Foto: Lars Kimer

sted, fortæller Ib Nielsen.

Gårdejer viste vej

Ib Nielsen tog kontakt til Martin Strange, som ejer Søgården i Kirkerup, og på hvis jorder der ligger flere kæmpehøje og stendysser.

- Jeg viste ham kopien af akvarellen, og minsandten, den kendte han da, og pegede ud over landskabet for at markere retningen af placeringen, nemlig på vejen mellem Tågerup og Kirkerup. Jeg kunne kun se tilgroede høje, ingen dysse. Men den var der, siger Ib Nielsen, som tidligere har været med til at få restaureret Gerebo ved Maglemose Å.

Opkaldt efter vej

Dyssen havde ikke noget navn, men da vejen hedder Hesteholm, har dyssen nu fået navnet Hesteholmdyssen.

Efter en snak med gårdejerne fik Ib Nielsen skudt nog-

Sådan oplevede maleren Jakob Kornerup Hesteholmdyssen da han malede den tilbage i 1864.

le billeder af dyssen om vinteren mellem alle væksterne og træerne, fra samme retning som Kornerup malede sin akvarel.

Egnshistorisk Forening i Gundsø var frisk på at finde hænder til at få ryddet op ved dyssen, så den igen kunne bidrage til landskabet.

- Da Roskilde Kommune står med ansvaret for vedligeholdelse af vores fortids-

minder, tog jeg kontakt til kommunen og det viser sig, at der slet ikke blev brug for vores frivillighed. Kommunen har efter ansøgning fra foreningen og grundejerne sat deres folk på opgaven, så der kunne blive ryddet op, så den igen er til at se, siger Ib Nielsen.

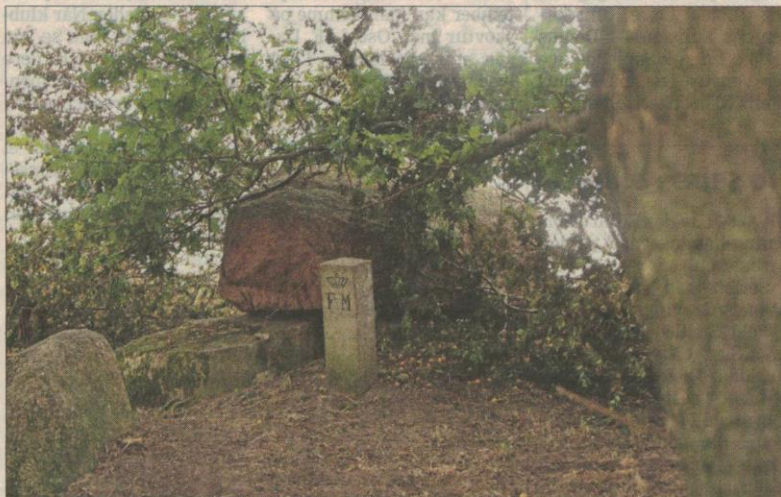
Selskab af eg

Det eneste, der har fået lov at stå tilbage, er en stor gammel eg, som spiller godt sammen med dyssen.

Det er Skovdyrkerforeningen, som har entreprisen på at passe og pleje cirka 60 høje og dysser i Roskilde Kommune.

Ved Hesteholmdyssen står i øvrigt en anden lille sten med en krone og bogstaverne F.M. Bogstaverne står for »fredet mindesmærke«. Sten med den inskription er blevet sat op over hele Danmark ved mindesmærker, der er blevet fredet før 1937, hvor naturfredningsloven blev vedtaget.

Dyssen er i øvrigt nævnt i »Jul i Roskilde« i 2012, hvor Claus Helweg Ovesen skriver om kunstneren Jakob Kornerup.

Dyssen har egentlig ikke noget navn, men i Egnshistorisk Forening kalder man den for Hesteholmdyssen da den ligger ud til Hesteholmvej.